

سەرئەنج و تەبىئىي بۇ ئاردنى بابەت بۇ گۆڧارى كەلەن:

بەرىزى خۆشەويست، بۇ ئاردنى بابەت بۇ گۆڧارى كەلەن، تەكايە رەچاوى ئەم خالانەى خوارەوۋە بکە:

يەكەم:

- پىويستە دەقەكەت، لە ھىچ گۆڧار، پەرتووک و مالپەر، يان تۆرە كۆمەلەيە تەبىئەكان بىلەن نەكرابىتەو.

- پىويستە نووسىنەكەت بە وۆرد بىئىرىت و بە جۆرى يونىكۆد، يونىكۆرد گۆران (Unikurd Goran)، يان (Times New Roman) بىت.

- سەرچاۋە لەگەل نووسراۋەكاندا ھەبىت، ئەگەر نووسراۋەكەت ئەو ھەلبىگىت.

- سەرچاۋەكان بە سىستىمى ھارڧارد رېكخىرەن.

- شىعر و چىرۆك لە پىنج ئەيفۆر زىاتر نەبىت و قەبارەى فۆنت ۱۴ بىت.

- رەخنە و لىكۆلەنەو، لە ۲۰۰۰ - ۲۷۰۰ وشە بىت. پىكھاتىت لە:

۱- پوختە. ۲- پىشەكى. ۳ ئەنجام. 4 سەرچاۋە.

وتار، ئەم تەبىئەتەندىانەى لەخۆ گرتىت:

1- رەخنە، لایەنى رەخنەى لە وتارەكەدا وىنا كرابىتەو.

2- سەرەتايەك بۇ دەستپىكرن، وەك مەبەست لە نووسىنى ئەم وتارە، دەتەوئىت چى بوروژنىت و چى بلىت.

3- گرىنگى تەواۋ بىرئىت بە بۆچوونە كۆك و لىكناكۆكەكانى پىش خۆى (وتارەكە).

4- ئەنجام بۇ كۆتايى وتارەكە ھەبىت.

5- لەبەرچاۋگرتنى رەزامەندى خوينەر. ئەمەش بە گرىنگىدان بە رىئووس، رازاندەو، مۇسىقاي وشە و رىستەكان، رىكخستن و

جیاکردنه وهی پارچه (په ره گراف) هکان له یه کتری.
6- سه رچاوه له خو بگریت.

دووه م:

پیږه ویی له م خالانه بگریتن:

به کزاراوه ویی له که لیندا	چه نزاراوه ویی
چه مک و مه فهم، تیگه.	Concept -
زانکو، زانستگه.	- جامیعه،
خویندنگه. (خویندکار)	- قوتابخانه، مه کته ب. (قوتابی، ته له به)
	- لوچیک، لوژیک، مه نتیق، مه نطیق،

ژیریټر.

- بیهووده ویی.

- هیچخوازیی.

- پیکها ته خوازیی.

دیدگه و روانگه؛ سه رباری ئه وهی «دید» فارسییه و کوردییه که هی «دیت» ه، ئه وه به خستنه سه ری پاشگری «گه» ده بیټ به دیتگه و پیشگر و پاشگری تر؛ نادیته و دیته دهر و... تاد. ئه وه پشت ده که یه دیتگه و وهک زاراوه روانگه مان هیه و پیویست به دیتگه ناکات. هه لبه ته ئه گهر «دید، دیدگا» ش به کاره یتران، پیویستده کات بگرینه وه به «دیت، دیتگه (روانگه)».

- رهوت له شوینی قوتابخانه ئه ده بیه کان و قوتابخانه هی دهروونشیکاریی یان قوتابخانه فلسفه فیه کان، به کار ببرد ریټ. She و He: له بابته کانی و هرگینان، بو ره گه زه کانی نیږ و می She و He، ده کریټ سوود له «وی» بو نیږ و «وی» ش بو می، و هر بگریټ ریټ.

سەرئەج:

- بۆ زاراوهکانی بیگانە، ئەگەر نەتویست زاراوه کوردییەکه دابنیت، ئەوه بە رینووسی کوردیی بنووسریت.
- رینووس و خالبەندی پێوهندی بە گۆقاری «کەلین»-هوه هەیه و یەكجۆر رینووس و خالبەندی له گۆقارهکهماندا پێرەو دەکەین.

له هەر بابەتیکى نێردراو بۆ کەلین، ئەم پیت و وشانەى خوارەوه، دەکرێنەوه بەو پیت و وشانەى بەرانبەریان، یانیش لادەبردرین:

- بیرۆکه: هزر.
- ئافرەت، ژن.
- ئیش، کار.
- تادا، تیايدا، تییادا.
- بەروار: پیکهوت.
- ژيان کردن و ژيان دەکات، هەردووکیان هەلەى ریزمانیان تیکهوتوو و خۆمان له بەکارهیتانیان دەپاریزین.
- «ئە»: ئەکەم، ئەهینم، «ئە» بۆ ئاخوتنه و له گۆقارهکهماندا دەکریتەوه به «دە»، نمونە: بێردەکهمهوه، دەهیتم، دەخوینمهوه.
- پیشگرهکانی، وهك دکتۆر و پرۆفیسۆر... تاد، له گۆقارهکهدا بهکار ناهیتدرین.

پاشگری گا و گەری، فارسیین و کوردییەکهیان «گه و خوازیی (ایهتیی)» هەن. نمونەکانیان: کۆمه‌لگه، پیکهاته‌خوازیی و ژنایه‌تیی (فیمینیزم).

له جیگه‌ی ریباز (ism)، ئەوه پاشگری «ایه‌تیی و خوازیی» به‌کار بهیندریت. بۆ نمونە: پیکهاته‌خوازیی. ژنایه‌تیی.

«تاوان سەنتەر»، به بری سیسەت هەزار، هاوکاریی ئەم ژماره‌یه بووه.